KENDİ DİLİNDEN ÂŞIK SEFİL SELİMÎ*

Yrd.Doç.Dr. Doğan KAYA

Âşık Bir şiirinde diyorsun ki;

"Çoğu bende kâğıt hüccet arıyor

Hâl bilmeyen dip dedemi soruyor"

Her ne kadar hâlden bilir biri isem de ben yine bu görüşmemizde senden dedeni sormak istiyorum.

Dedeme Şarkıyla'da Tellâl Abdullah Çavuş derler. Aslında dedem Yozgat'tan gelmiş. Bize "Holdurlar" derler, Şarkışla'da. Babaannem Pöhrenk (Yeni adı: Oluktaş) köyündenmiş. Hâlâ babaannemin sülalesi orada. Şarkışla'ya dedelerim yani baba dedelerim geldiklerinde, dedemin bir tanesi Adana'ya gidiyor, Osmaniye'nin Kırmıttı kasabasına yerleşiyor. Orada hâlâ sülalemizden yaşayanlar var. Onlara da "Holdurlar" diyorlarmış. Arada sırada görüşüyoruz. Beni devamlı davet ediyorlar, sitem ediyorlar, gitmiyorum diye. Demek istediğim biz Şarkışla'da soylu bir aileyiz.

Babanın doğumunu biliyor musun?

Babamın tevellütü 1326 (M. 1910). İsmine Sarı Ali derler.

Annen?

Sıdıka. Mahallede "Gemerekli" derlerdi. Neden dersen, oradan gelin gelmiş. Adı Fadime de, öyle demezlerdi.

Kardeşlerine gelelim.

İlk ablam Şerife, sonra Hacer. Hacer ablam rahmetli. Hacer'den sonra bir kardeşim olmuş, adı Ahmet. Babam tarlada rençberlik yaparken, annem ona azık götürüyor. Geliyor bakıyor ki çocuk beşikte boğulmuş, ölmüş. Sonra ben doğmuşum.

Doğum tarihini biliyor musun?

26 Ağustos 1933. Ben doğunca hatıra olarak onun adını veriyorlar.

Küçük kardeşlerin var mı?

Var, beş tane. Mustafa, Hatice, Ayşe, Hülya, Şemseddin. Bunlardan Hülya da öldü.

Çocukluğunuza gelelim. Bu devreye ait duyduğun veya hatırladığın neler var?

O zamanlar mali durumumuz pek iyi değilmiş. Öyleki, doğunca kundak bulamamışlar, beni annemin önlüğüne sarmışlar. Ayağım yer görünce de entari giydirmişler. O vakitler erkek çocuklarına da kızlar gibi entari giydirirlerdi. Öyle elbise, pantalon nerede?. Bu, ilkokul çağlarına kadar devam etti.

İki-üç yaşlarındayken çok gürbüzmüşüm. Biliyorsun, bizim yörelerde "basmalık" deriz, hayvanların gübresini yere sererler, kuruyunca da tezek olarak kullanırlar. Ben de orada oynuyormuşum. Anlattıklarına göre o sırada düşmüşüm, rahatsızlık geçirmişim. Altı-yedi ay sürmüş bu. Memiş Emmi vardır, Şarkışla'da, onun gözü çok değermiş. Meğer Memiş emmi oradan geçmiş, beni görmüş, nazarı değmiş. Ondan sonra rahatsızlanıp zayıflamışım. Şimdi 60-70 kilo olduğuma bakma, askere giderken 48 kiloydum. Boyum 1.63 m.'de kaldı.

Okula gittin mi?

Gittim ama yedi senede bitirdim. İlkokul çağlarında tevge, şarhada (ele avuca sığmaz, yaramaz), dersine devam etmeyen, kuşu köpeği seven biriydim. Çok ayağı yeğniktim. Mahallede hasta biri olsa, ilaç isteseler, hemen "Aman, Sarı Ali'nin oğlu'nu çağırın. O, acele gider gelir." derlermiş. Şeremettim yani... Okulda tembeldim. N'olacak tembel, haşarı biriyim. Buna rağmen ailem okumamı istiyordu. Sivas'ta yatılı okul vardı;

iki sene oraya gönderdiler. Şimdiki Sivas Lisesi'nin orta kısmı vardı, orada ailem sıkıntılı olduğu halde iki sene okuttu. Oranın sonunu getiremedim, ayrıldım.

Ne zaman evlendin, hatırlıyor musun?

1949'da. Öyle çalgılı-zurnalı düğünüm olmadı. İmamgillerden Mahmut Karabulut'un kızı Ümmügülsüm vardı. Gencim ya... ona gönlümü verdim. Başlık parası verip alacak gücümüz yok tabi. Baktım olmuyor, kaçırdım. Ailesi benimle senelerce konuşmadı.

Kendi ailenizin tavrı ne oldu?

Bayağı suratları asıldı. Bir iken iki oldum. Daha üç olacağım, beş olacağım. Mecburen geçim sıkıntısı başıma çöktü. Ne yapayım, ne yapayım derken, terzi Ömer Karslıoğlu vardı Şarkışla'da. Gittim yanına çırak durdum. Bu arada çocuklarım Kadriye ile İsmet doğdu. Ben, ustamın yanında işi epey ilerlettim. Dört-beş sene kadar çalıştım. Askerlik çağım geldi, askere gittim. Orada bölüğün terzisi oldum. Bayağı da para kazandım. Askerlerin söküklerini cepleri, komutanların elbiselerini diktim. Evden para istemedim. Neden dersen gelirim iyiydi ve ailemin para gönderecek durumu yoktu. İlk aylarda avrada mektup yazdım: ceketimi sat para gönder diye. 30-40 lira kadar para geldi. Aldığım para o oldu.

Ne zaman terhis oldunuz?

1956'da.

Askerden dönünce neyle uğraştınız?

Eşin dostun yardımıyla terzi dükkânı açtım. Bu arada babamgilden de ayrıldım.

Baban mı istedi ayrılmanızı?

Şartlar öyle gerektirdi. Biraz önce anlattım. Ben hanımı kaçırdığım için eli boş geldi: cehiz mehiz yoktu. Bizim durumumuzu sorarsan, zaten zar-zor ayakta duruyoruz. Kayınpederle de aramız bozuktu. Ayrılacağım ama, evden ne götüreyim? Bir hasır aldım, yarım torba un, çocukların üzerinde yattığı birkaç minder... Altımdaki yatağı da "Acep götürse mi götürmese mi?" içlerinden gelmeyerek verdiler. Şarkışla'ya yerleşen göçmenlerden rahmetlik Salim Ağa vardı. Tek atlı arabasıyla arabacılık yapardı. Onu buldum, getirdim. Aldıklarımı arabaya koyduk. O hâlâ bekliyor ki içeriden birşeyler daha gelecek, diye. Vaziyeti görünce;

- Ahmet be!. Bu kadaaa mı, dedi.

- Bu kadar, dedim. Ne olacak, Salim Ağa!

- Dee be anasını,

dedi, ata bir kamçı vurdu. Evi de onun evinin yanından tutmuştum. 25 liraya kiralamıştım.

Ne zamandı, hatırlıyor musun?

Vallahi tam aklımda değil. 1956-1957'ydi. Eve yerleştim. Bir de dükkân açtım. İşim rast gitti. Radar mevki var Şarkışla'da. Radarda çalışan subaylar hep işlerini bana yaptırıyordu. Elbiselerini dikiyordum, hanımlarının manto, tayyörlerini dikiyordum. Bu sayede üç beş kuruşum oldu.

Sadece terzilikle mi geçindin?

Bir ara Adana'dan domates getirmeye niyetlendim. Kayadibi'nden Şevket'le Hamit vardı. Onların arabasıyla Adana'ya gittim. Domatesleri yükledik yola çıktık. Feleğin işine bak ki, İncesu'ya gelmeden arabamız devrildi, bütün domatesler yerle bir oldu. Biraz sermayem vardı, o da orada gitti. Yavaş yavaş kendimi toparladım. Evime de birşeyler aldım. Allah'a şükür muhannete muhtaç olmadım.

Âşık! Bildiğim karadıyla seni irşad eden, sana feyiz veren, "ustam" dediğin bir zat var. Onunla nasıl tanıştığını bize anlatır mısın?

Anlatayım hocam. Bu uzun konu... Geçmişi taa hanımın hastalanmasına kadar gider. Neyin nesi ise hanıma bir hastalık geldi. Birdenbire düşüp bayılıyor, saatlerce ayılmıyordu. Havale gibi birşeydi. Tedavi için dükkânımdaki makinaları sattım, bir türlü çaresini bulamadım. Yıl da 1960'a yanaşıyor. Çok doktora götürdüm, hiç birinden şifa bulmadım. Biri dedi ki:

- Kardeşim! Biz senin bu hastanı iyileştiremeyiz. Bu hastalık, bununla arkadaş. Siz bir de manevî yönden çaresini arayın.

Şarkışla'da, baba dostumuz bir Vehbi Usta vardı, ayakkabıcılık yapardı. Saygı duyduğumuz bir zattı. Birgün dükkânda böyle, makinanın üzerinde düşünürken, bu içeri girdi. Dedi ki:

- Ahmet! Ne düşünüyorsun yahu?

Dedim ki;

- Halim böyleyken böyle. Makinayı neyi sattım. Avrat evde rahatsız. Vallahi ne yapacağımı şaşırdım.

- Kolayı var onun, dedi.

- Kolayı ne?

- Kadılı'da Ahmet Ağa'nın oğlu Çoban Mehmet var. Manevî etkisi olan bir insan. Eğer inanıp güvenirsen, benim hanımımla beraber, onu oraya götüreyim.

Umut dünyası işte, kabul ettim. Ertesi gün bir araba kiraladık, gittiler. Ben gitmedim. Akşam orada kaldılar. Çoban Mehmet demiş ki: "Kızım zamanı gelmiş de geçmiş ola." Bir de şeker vermiş. Şekeri orada yemiş hanım. Muska yazmak, üfürük müfürük yok. Sabahleyin yedirip içirmiş, yola vurmuş. Ha bir de demiş ki: "Sen geldin ya, kocan da gelir." Ertesi gün geldi hanım tabi. Ben de o arada bir yandan muska yazan hoca arıyordum. Gemerek'in Saraç köyünden bir hocayı söylediler. Birgün sonra onu buldum, eve getirdim. Getirmesine getirdim ama, hanım hiç de razı olmadı. "Neye getirdin bu adamı? Ben gideceğim yere gittim." diyor, başka birşey demiyordu. Hocanın yazdığı muskaları sabahleyin ateşe atıp yaktı. Gerçekten de hanım gün güne iyileşmeye başladı, bir canlılık geldi kendisine.

Bu, sizi nasıl etkiledi?

Şöyle ki, bende Çoban Mehmed'e karşı bir ilgi, bir temayül başladı. "Nedir, ne değildir?" diye merak etmeye başladım. "Ben de gidip bir göreyim." dedim. Aradan on gün mü on beş gün mü geçtiydi, bilemiyorum yalan olmasın, ben de gittim yanına. İnsanda ne de olsa bazı tereddütler, zanlar oluyor. Hemi gidiyorum, hemi de araştırıyorum; "Bu adamın manevî kuvveti ne?" diye. İçeri girdim.

- Ooo!. Aleykümselâm Ahmet, dedi.

Ben düşündüm; "Ulan acaba, yanımdakilerden biri benden önce gitti de 'Ahmet geliyor haberin olsun mu?' dedi." Etrafıma baktım, benden önce gelen yok. Oturdum.

- Terzi, merhaba, dedi.

"Terziliğimi de bildi yahu." dedim kendi kendime. İlgim daha da arttı... Bütün dikkatimi verdim, ne konuşacak, merak ediyorum. Vakit de biraz ilerledi. Hiç durmadan saate bakıyordum. Saat 10'a geliyordu. Bir ara yine gözüm takıldı saate. İnan ki yeminle söylüyorum, saat 2 (14.00) olmuş. Halbuki 10 dakika sonra baktım. Aradan bir 10 dakika filan geçti, tekrar baktım 10'u 10 geçiyor. "Yahu acaba yanılıyor muyum?!." Saata sıkı sıkı bakmaya başladım; bir ileri bir geri gösteriyordu. Kafam allak-bullak oldu. Aynı zamanda terlemeye başladım. Çünkü konuşmaları, alelade bir insanın konuşamayacağı şeylerdi. Beni bir düşünce aldı. Öyle aval aval bakıyorum. Salmadı o gün beni oradan. "Yahu" dedim, "Bu bunları nereden biliyor? Köyde yetişmiş bir insan. Otuz beş senedir oraya gider gelirim, daha yeni yeni neyin ne olduğu-

nu anlıyorum. Demek ki tecelliyat ilmine mazhar olmuş!.. Bizi ertesi gün yolcu etti. Tabi bende uyku dünek kaçtı, bütün düşüncem oydu. İşimi gücümü de artık düşünmüyordum. Avrat da zaten düzeldi. Şükür ondan da bir sıkıntım kalmadı. Sık sık gidip gelmeye başladım. Sadece biz değildik giden, namını duyan herkes gidiyordu. Çevreden de oranın hakkında epey dedikodu var. Ben şimdi gördüğüme mi inanayım, yoksa herkesin dediği "-mış/-miş"e mi inanayım. Kimsenin lafına kulak asmadım, devamlı ziyaret ettim. Gittiğimde görüyordum ki, ilkokul çağında ufak ufak çocuklar Çoban Mehmed'in etrafına toplanmışlar. O "Hadi söyleyin." diyor, çocuklar da ellerini kulaklarına atıp türkü söylüyorlar. Onları hayranlıkla izliyordum. Bende âşıklığa karşı herhangi bir ilgi yok. Müzik nedir, saz nedir bihaberim. Zaten esnaf bir adamım. Daha gençliğimin ilk çağında ev geçimi sırtımıza bindi. Alabildiğine çalışıyorum. Onun dışında meşgul olacağım hiç bir iş yok ki...

Peki âşık! Klasik bir soru olacak ama, hayatında seni derinden etkileyen, unutamadığın bir hadise başından geçti mi?

Çook, hangi birini anlatayım. Meselâ Şarkışla'nın doğusunda Ada diye bir yer var, Üyük'le Döllük'ün arasında, arkadaşlarla oraya ördek avına gittik. Suyun kenarında kamışların arasından geçerken, suyun içinden bir ördek çıktı. Arkadaş öndeydi, beri döndü. O arada tüfek patladı. Patlayınca ben oraya düştüm. Sağ kalçamdan yaralanmıştım. Arkadaşlar beni omuzlarına alıp Hacımetli Camii'ne getirdiler. İsabete bak ki ablam Şerife de oradaymış. Kalabalığın içinde benim o halimi görünce, üstüme kapandı ağladı. Bütün millet başımıza yığıldı.

Seni hastaneye götürmediler mi?

Herkes birşey söyledi. Kimi dedi "şöyle olsun", kimi dedi "böyle olsun". Ben dedim ki: "Siz beni bir doktora götürün, o çaresine bakar." Doğruca beni Sivas'a Dr. Faik Mit'in yanına götürdüler. "Savcılığa müracaatınızı yapmadan, ben bu hastaya bakmam." dedi. "Tedavi edeyim derken, ya ölür, mölürse?". O zaman dedim ki: "Doktor canını yiyim. Getir imzalayayım, hiç bir şikâyetim yoktur". Bunun üstüne doktor kabul etti. İğne yapmak istedi, "Lüzum yok." dedim. Neden dersen, uyuşmuştu her tarafım, Saçmaların çoğunu çıkardı bedenimden. Hâlâ da birkaç tane var o günün hediyesi...

Kaç çocuğunuz var âşık?

Üç kız üç erkek altı tane.

İsimleri?..

Kadriye, İsmet, Güner, Haluk, Hülya ve Cemali.

Hepsi de sağ herhalde?

Evet. Allah acılarını göstermesin. Yalnız hanımı 1983'te kaybettik. Şimdi dulum. Onun üstüne de gül koklamak istemiyorum.

Çocuklarının içinde şiire meraklı olan var mı?

İsmet'le Cemali saza söze meraklıydı, fakat iş omuzlarına binince ilerletemediler. Şimdi desen ki; "Bana bir deyiş oku." belki bilirler belki bilmezler. Fakat İsmet'in oğlu Sadullah çok istekli. Devamlı çalışıyor, ilerlemek için. İnşallah bu mesleği devam ettirecek.

Âşık! Sen bir ara yurtdışında da kaldın. Bize bundan da söz eder misin?

Yurtdışına 1967'de gittim, Hollanda'ya. Beş sene Rotterdam'da kaldım. Biraz kâğıt fabrikasında çalıştım, iki sene kadar. Üç sene de devlet demiryollarında. Âşıklık beni orda da barındırmadı, daha fazla kalmak istemedim. Zaten üç-beş kuruş da biriktirmiştim, döndüm Türkiye'ye.

Orada sanatınla ilgili faaliyetlerde bulundun mu?

Devamlı Almanya'ya gider gelirdim. Ahbaplar, sohbet için davet ederlerdi. Birkaç gün kalır dönerdim. Yıllık iznimi Konya'nın âşıklar bayramına denk getirirdim. Hollanda radyosunda çok programa katıldım. Fırsat buldukça sosyal faaliyetlere devamlı katılırdım.

Sivas'a dönünce neyle uğraştın?

Damadım kâğıtçılık yapıyordu. Onunla ortak oldum. Sonra ayrıldık, aynı işi yalnız devam ettirdim. Şimdi kendimi emekli etmiş durumdayım. Bu işi oğlum Cemali'ye havale ettim. Benim meşguliyetim ise yalnızca şiirle.

Âşık! Bize şimdiye kadar hep hayatınla ilgili bilgiler verdin. İstersen konuyu değiştirelim. Bize biraz 'da zevklerinden, heveslerinden bahset.

Âşık olduktan sonra 25 yıl avı bıraktım, hiç ava gitmedim. Devamlı dersimi takip ettim. Ustam Çoban Mehmet; "Âşıkların sazı, sözü, Mevlâ'da gözü olacak." derdi. Ben bu esası kabul edip yolumu öyle çizdim. Hep hakikatin sırlarını araştırdım. Bu ara bizim çocuklar da büyüdü. Evlenip barklandılar. Değişik ortamlarda bulunmasınlar, kumara, içkiye, kötü ayaklara düşmesinler diye bunları ava yönelttim. İllâ da insanın bir hobisi olacak ya! "Hiç olmazsa ava gitsinler." diye düşündüm. Tabi, ben de onlarla gitmek zorunda kaldım. Aynı zamanda benim yüksek tansiyon rahatsızlığım var. Ava gittiğim zaman bayağı faydasını buluyorum.

Benim asıl hevesim ise, şiir. Hedefim şiirde en iyiyi yakalamak. Diyebilirim ki, bütün günüm "Ne yapsam?-Nasıl yapsam? Daha iyisini yapabilir miyim?" gibi düşünceyle geçiyor. Söylüyor, yazıyor, çiziyorum. Türkiye'de hemen hemen gezmediğim yer yok. Çeşitli vesilelerle beni davet ederler, ben de iştirak ederim. Ankara'ya, İstanbul'a, Manisa'ya, Antalya'ya gider, sık sık dost sohbetlerine katılırım. Bütün bunlar da bana devamlı şevk veriyor tabi.

Karakteristik yönden nasıl birisiniz? Kendinizi bu yönde nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sefil Selimî, herkesin gözünde çok değişik görünen bir insan. Bunun sebebi de kâinattaki her varlığı, herkesi sevmesi, çok yönlü olması. Mutasavvıf bir âşığım. Bir insan çok güzel saz çalabilir, çok güzel şiir yazabilir. Sesi de gayet güzel olabilir. Bu nitelikleri toplayan bir insan sanatsal açıdan değerli biri olarak görülür. Hattızatında adamın âşıklığını incelemek gerekir. Aşk ne demektir? Âşık nasıl olur? Aslında bu araştırılmalı. O sebepten ben devamlı bunun üzerinde dururum ve o yüzden anlaşılamıyorum. Hatta âşık arkadaşlarım tarafından da pek sevilmem ben. "Onu boş ver yahu! Alevî mi, Sünnî mi? Karışık biri." derler. Ben ne kadar geçim ehliyem, yine de kimseye yaranamıyorum. Herkese saygı duyarım; yumuşak huyluyum. Gıybetten, dedikodudan hoşlanmam. İçki içmem, karıya kıza gitmem. Cemiyete yaramayan özellikleri bulamazsın bende. Kişinin ırkına, inancına, mezhebine bakmam. Hepsine aynı davranmak durumundayım. Peygamberimiz öyle diyor, dinimiz öyle emrediyor. Dini ben kendime uydurmam, ben dine uyarım. İnsan, işte o zaman dindar olur. Ha bir de şu var: Âşık şiirlerinde hep güzel şeyleri söyler. Makbul olan, insanın bu söylediğine kendisinin uymasıdır. Âşık dediğin sözünün eri olmalı. Herhangi bir sınıfın yahut herhangi bir ideolojinin aleti olmamalı. Devletinden, dininden, milletinden ve insanlıktan başka birşey düşünmemeli.

Çeşitli tarikat temsilcilerini yahut düşüncelerini ele aldığınız çok

sayıda şiiriniz var. Ancak bunların içinde Bektaşî tarzı şiirleriniz çoğunlukta. Bunun izahını yapar mısınız?

Şunu söyleyeyim, ben sünnî âşığım. Yalnız, şiir söylerken; "Şu Alevî'ye yarar, şu Sünnî'ye yarar, şu Ermeni'ye yarar." diye düşünmem. O şiiri yazarken, dinin vecibelerini aksettirmeye çalışırım. Eğer ki dinimizin hükümlerini tam mânâsıyla yaşamaya çalışsak aramızda tefrika, nifak, düşmanlık, kin gibi birşey olmaz. Bu yüzden şiirlerimi tarafsız gözle yazarım. Kişiler; "Şu şuna göre, şu da şuna göre yazılmış" diyorsa şiirlerime, kendileri taraflıdır. Bu benim taraflı olduğumu göstermez. Gün gelir Nakşi, gün gelir Kadirî üzerine yazarım, söylerim. Doğru bulduğum, inandığım her hususta diyeceğimi derim, kimseden çekinmem.

Teşekkür ederim âşık.

Ben teşekkür ederim Sayın Hocam. Benim tanınmama imkân sağladınız. Sağolun.

NOTLAR

* Bu yazı, 22.10.1993 günü Sivas'ta Sefil Selimî (Asıl adı: Ahmet GÜNBULUT) ile yaptığım sohbeti ihtiva etmektedir (DK).

BİZE GELEN DERGİLER

AKADEMİK ARAŞTIRMALAR- Çaykara Cad. Nu: 20/ERZURUM • **ARIŞ**- Atatürk Kültür Merkezi, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Nu: 133 Maltepe/ANKARA • **ATACURT**- Kardelen mah. 353. Sokak Nu: 53 Batıkent /ANKARA • **AY IŞIĞI** - P.K. 88 ISPARTA • **AZERBAYCAN** - P.K. 165 Ulus/ANKARA • **BENGÜ**- Sezenler Sokak Nu: 4/12 Sıhiyye/ANKARA • **BİLGE**- AKM Başkanlığı GMK Bulvarı Maltepe/ANKARA • **BİLİG**- Taşkent Cad. 10. Sokak Nu: 30 Bahçelievler/ANKARA • **BİTİĞ**- Postbus 9642 2003 LP Haarlem/The NETHERLANDS • **BALKAN ÖĞRENCİ MEKTUBU**- Mithatpaşa Cad. 44/18 Kızılay/ANKARA • **CEM** - Zafer Mah. Ahmet Yesevi Cad. Nu: 290 Yenibosna/İSTANBUL • **DOĞU TÜRKİSTAN** - 58. Bulvar Cad. Nu: 130/1 34760 Zeytinburnu/İSTANBUL • **DOĞU TÜRKİSTAN'IN SESİ**- Millet Cad. Küçüksaray Apt. 26/3 Aksaray/İSTANBUL • **DOST DOST** - Hatay Sokak 9/19 Kızılay/ANKARA • **EDESSA** - Halk Eğitim Yanı 2. Sokak Nu: 2/D Bahçelievler/ŞANLIURFA • **ERCİYES**- P.K. 218 KAYSERİ • **ERGUVAN**- Fatih mah. Bayraktar Sok. Nu: 17 SAMSUN • **FOLKLOR ARAŞTIRMALARI KURUMU BÜLTENİ**- Yeşilırmak Sok. 10/16 Sıhhiye/ANKARA • **FOLKLOR DERNEĞİNİN SESİ**- Hal İçi Nu: 37 Kağızman/KARS • **FOLKLOR/EDEBİYAT**- Hatay Sokak Kızılay/ANKARA • **GENÇ ERENLER**- P.K. 515 Yenişehir/ANKARA • **GEREDE**- Strasburg Cad. Adalet Han Nu: 18/18 Sıhiyye/ANKARA • **HACETTEPE HABER**-Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü-ANKARA • **HALKBİLİMİ**-ODTÜ Türk Halkbilimi Topluluğu-ANKARA • **İLESAM HABER BÜLTENİ**- İzmir Cad. 33/16 Kızılay/ANKARA • **JAS TÜRKİSTAN** - Almatı ş. 480043 Orbisat - 1 19/19 KAZAKİSTAN • **JOURNAL OF FOLKLORE RESEARCH** - Indiana University Folklore Institute - Bloomington - Indiana/ABD • **KARADENİZ TEKNİK**- Bayındır 2. Sokak 59/7 Kızılay/ANKARA • **KARDAŞ EDEBİYATLAR**- P.K. 51. Ege Üniversitesi Bornova/İZMİR • **KEBİKEÇ**- Karanfil Sokak Birlik İş Merkezi 5/2 Kızılay/ANKARA • **KIBRISLI**- 44 Mecidiye Sokak Lefkoşa/KKTC • **KIRIM**- P.K. 162 Yenişehir/ANKARA • **ÖNCÜ EDEBİYAT**- P.K. 352 KAYSERİ • **SESLER**-NİP "Neva Makedoniya" Birlik Redaksiyonu Mite Hacivasilev-Yasmin bb 91000 Üsküp/MAKEDONYA • **SİVAS ALTINCI ŞEHİR** - Lihya Car. Nu: 19 Kolej/ANKARA • **SİZE**- Klodfarer Cad. Servet Han 41, Kat: 3/33 Çemberlitaş/İSTANBUL • **SON DUVAR**- Olgunlar Sokak Nu: 36/13 06640 Bakanlıklar/ANKARA • **SOYDAŞ**- Necatibey Cad. 25/13 Kızılay/ANKARA • ŞAFAK- Korai 20 60100 Komotini/GREECE • **TÜRK DİLİ**- Türk Dil Kurumu Atatürk Bulvarı 217 Kavaklıdere/ANKARA • **TÜRK DÜNYASI İNCELEMELERİ DERGİSİ**- E.Ü. Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Müdürlüğü Bornova/İZMİR • **TÜRK YURDU**- P.K. 429 Kızılay/ANKARA • **TÜRKEVİ**- Postbus 58070-1040 HB Amsterdam/HOLLANDA • **TÜRKÜN SESİ**- Postboks 34 Gronland 0135 Oslo/NORWAY • **UZBEK TİLİ VE EDEBİYATI** - Özbekistan Fenler Akademisi Alişir Nevayi Namındaki Edebiyat İnstitutı Tilşunaslık İnstitutı Taşkent/ÖZBEKİSTAN • **TÜRKLÜK BİLGİSİ** - Kıbrıs Cad. 32/5 06600 Kurtuluş/ANKARA • **TÜRKLÜK BİLİMİ ARAŞTIRMALARI**- Süheyla Seçkin, Sait Paşa Cad. Postluoğlu Apt. Daire:3 SİVAS • **YENİŞEHİR SANAT**- Yenişehir Belediyesi ERZURUM • **YESEVİ** - P.K. 30 34490 Beyazıt/İSTANBUL • **VARLIK**- Hıyabanî Filistinî Şimalî, 151 Dr. Cevat Heyet Tehran/İRAN • **KARDAŞLIK** - P.K. 451 Sirkeci/İSTANBUL • **TÜRK FOLKLORU** - P.K. 69 81030 KIZILTOPRAK / İSTANBUL